

THE LANGUAGE OF THE YOUNG – ONOMASTIC PHRASEOLOGISMS WITH ARGOTIC VALUE

Ioana David

PhD Student, Technical University of Cluj-Napoca - Baia Mare Northern University
Center

Abstract: Communication, as a form of human interaction, assimilates many types of languages, which incorporate linguistic elements (words and expressions) specific to both a single speaker and groups of speakers who share common preoccupations. The diversity of communicative contexts has favored, over time, the emergence of less conventional forms of expression, among which an important place is occupied by young people's slang. Argot phrases with proper names represent a special class of expressions, that can give playful, ironic and humorous aspects to the speech of people who use them.

Keywords: acronym, phrase, coded language, proper name, slang.

Preliminarii

Dezvoltarea societății omenești a permis și a stimulat mobilitatea persoanelor / maselor dintr-o regiune geografică în alta sau dinspre zonele rurale spre cele citadine. Acest fapt a influențat evoluția limbii și a favorizat apariția unor limbaje neconvenționale, mai ales în sectoarele marginale ale comunităților umane. Vorbitorii colectivităților respective aparțineau atât unor etnii diferite (emigranți, nomazi), cât și unor categorii sociale diverse (mici negustori ambulanti, cerșetori, hoți, vagabonzi etc.). Astăzi, utilizatorii *limbajelor artificiale* nu se află, neapărat, la periferia societății, însă „își marchează apartenența la un grup sau comunitate «marginală» și, implicit, diferențierea față de cultura oficială și față de limba standard” (Zafiu 2010:15) prin manifestări discursive încryptate, care le asigură o anumită protecție împotriva „outsiderilor”¹ / neinițiatilor și, totodată, o mare libertate în exprimare. Din perspectivă lingvistică, limbajele neconvenționale au fost cuprinse sub denumirea de *argou*.

1. Preambul teoretic

În încercarea de a defini și de a integra formele de exprimare nestandardizată în conceptul de discurs, specialiștii au luat în considerare atât modul de manifestare a acestor fapte de limbă, cât și categoriile de vorbitori care le practică. Formă de comunicare preponderent orală, argoul este considerat în lingvistica românească „un ansamblu deschis de termeni și construcții frazeologice marcate expresiv, dezvoltând sensuri noi, neobișnuite, de cele mai multe ori de neînțeles pentru vorbitorii exteriori cercului sociolingvistic restrâns în care se întrebuințează” (Irimia 1999: 22), fiind perceput, totodată, ca „limbaj codificat, înțeles numai de inițiați. Este utilizat de grupuri sociale relativ închise, care se opun conveniențelor (elevi, studenți, soldați, pușcăriași), grupuri care vor să se diferențieze de alți vorbitori. Argoul utilizează un lexic specializat și structuri sintactice specifice, prin care se asigură circuitul închis (DȘL 1997: 43).

¹ „OUTSIDER s.m. 1. (Anglicism) Străin, din afară; situat în afară. ♦ Declasat” (dexonline).

Cercetarea construcțiilor fixe de cuvinte cu valoare argotică s-a intensificat, odată cu revitalizarea fenomenului din ultimele decenii, existând mai multe articole și studii, dar și dicționare în care sunt cuprinse pe lângă cuvinte și unități frazeologice al căror semantism corespunde acestui tip de discurs (Croitoru Bobârnice 1996; Tandin 1999; Volceanov A., Volceanov G. 1998; Dumitrescu 2000; Țânțaș 2007; Volceanov 2006; Milică 2009; Zafiu 2010 etc.). Lucrările anterior amintite au devenit surse bibliografice în ancheta noastră lingvistică.

2. Argoul tinerilor

În spectrul atât de divers și de vast al frazeologiei, o clasă aparte și mai puțin numeroasă o reprezintă *frazeologismele onomastice* cu nuanță argotică din limbajul tinerilor. Semantismul lor este influențat puternic atât de reperele onomastice din configurație – numele proprii stârnind diverse stări sufletești interlocutorului / celui vizat, de la bulversare și emoție, până la haz, plăcere și încântare –, cât și de lexemele care dobândesc o încifrare a sensului.

Pornind de la ipoteza conform căreia „procedeele de formare ale argoului sunt cele ale limbii generale, cu diferențe condiționate de mediu și de nevoile grupului” (Dauzat 1929: 19) și încercând să surprindem specificul *frazeologismelor onomastice* de factură argotică, utilizate de tineri, le vom cuprinde în trei categorii: argoul elevilor și studenților, argoul creațiilor artistice și argoul internetului (cf. Zafiu² 2010: 17).

2.1. Argoul elevilor și studenților

Manifestările discursive ale elevilor și studenților se constituie într-un limbaj propriu, alcătuit din cuvinte și expresii împrumutate / preluate din celelalte tipuri de argou sau din alte limbi (engleză, franceză etc.) – materialul lingvistic fiind prelucrat și îmbogățindu-i-se conotațiile – și din inovații lingvistice ironice și amuzante, rezultând formule ce reflectă „la nivel lexical, specificul vieții școlarești, relațiile și interacțiunea socială dintre tineri, modalitățile de petrecere a timpului liber, modul de a vorbi etc.” (Milică 2009: 149).

Îndreptându-ne atenția către structurile fixe cu nume proprii, observăm în câmpul atât de divers și de vast al argoului tinerilor prezența unor *frazeologisme onomastice* de tipul:

- structurilor nominale *sufletul lui Avram Iancu* („nimic”) (Volceanov A., Volceanov G. 1998: 244, Zafiu 2010: 75), *toiagul lui Moise* („nota 1”) (Baciu Got 1985: 62, Volceanov A., Volceanov G. 1998: 259) sau *scrumbie (de Nisa)* („fată foarte slabă”) (Milică 2009: 99), pentru reliefaarea nivelului de cunoștințe asimilate de către un elev, acordarea / obținerea un calificativ în cadrul activităților școlare sau pentru evidențierea trăsăturilor fizice ale unor persoane din grup;
- construcțiilor verbale *a sta ca boier Bibescu* („a lenevi, a trândăvi, a fi neatent / plictisit, a nu fi interesat de nimic”) (vezi Volceanov A., Volceanov G. 1998: 238), *a fi Stan Pățitul* („a lua o notă mică, a rămâne corigent, a primi o pedeapsă”) (*Ibid.*: 240), *a o da în SF-uri* („a minți, a fabula”) (Volceanov 2006: 80), *a descoperi America* („a descoperi ceva nou, a descoperi un lucru deja știut”) (*Ibid.*: 86), *a se uita ca Gheoghe la mătură* („a privi mirat”) (Condrea 2011), *a-l striga pe Iorga* („a vomita”) (www.123urban.ro), *a fi levâi ca papucii lui Lenin* („a fi staniu, inadecvat”)

²Cercetătoarea distinge trei mari categorii de limbaje argotice: *argoul interlop* – în care include formule lingvistice utilizate de „hoți, escroci, pușcăriași, prostituate, cerșetori, vagabonzi” (Zafiu 2010: 17) –, *limbajul tinerilor* – format din cuvinte și expresii „legate de mediul specific (școală, facultate, armată) și de preocupări ale vârstei (muzică, sport, videojocuri)” (*Ibid.*: 17) și / sau din elemente lexicale împrumutate din limbi străine (engleză, franceză, germană ș.a.) – și *argoul comun* sau *general* uzitat „de grupuri sau categorii sociale mai largi” (*Ibid.*: 18) – care preia cuvinte și expresii atât din limbajul familiar pe care le remodelează semantic, cât și din tipurile anterioare de argou.

(Condrea 2011), *a cerceta Psaltirea* („a copia”) pentru a surprinde acțiuni, atitudini, comportamente și stări sufletești ale elevilor și studenților atât din cadrul activităților educativ-școlare, cât și din timpul lor liber;

- replicilor / formulelor exclamative *jos mâinile de pe Coreea!* („nu mă atinge!, jos mâinile de pe fund / cur!”) (cf. Zafiu 2010: 76), *hai sifon / salcâm / Shakespeare!* („hai sictir!”) (*Ibid.*: 82), *Tailanda!* (tai-o, pleacă!) (Volceanov A., Volceanov G. 1998: 257), *hai să te ungi Frazer!* („hai să te bat la jocul acela pe calculator!”) (Milică 2009: 137), *să moară Veta!* („pe cuvântul meu!”) (*Ibid.*: 137), care au ca scop respingerea unor gesturi / persoane prin comunicarea de tip argotic, etalarea unor calități („talente”) sau menținerea încrederii interlocutorului.

Caracterul dinamic și diversitatea exprimării elevilor și studenților se construiesc, așadar, și prin structuri fixe cu nume proprii argotice, convertite în argumente de natură lingvistică capabile de a pune în valoare creativitatea, imaginația și receptivitatea atât de necesare formării / îmbogățirii competențelor comunicative, dar și dobândirii unui statut în cadrul grupului social din care fac parte sau la care vor să adere.

2.2. Argoul muzical

Aflată în topul preocupărilor tinerilor, muzica relevă atitudinea, comportamentul, limbajul și experiențele din viața acestora, fiind un factor de coeziune socială. Melodia „Panama”³ (interpretată de Matteo) are toate ingredientele unui produs (argotic) de succes în rândul adolescenților. Ritmul vioi cu inflexiuni de hip-hop, rima împerecheată combinată cu monorima și jocurile de cuvinte spectaculoase s-au concretizat în unități prozodice de forma: „Dacă nici așa nu-ți place, / Ia mai zboară-n Panama / Ce pana mea!” (www.youtube.com/watch?v). Sensul efemeridei frazeologice *a zbura / a pleca în Panama* poate fi interpretat, credem noi, drept: „pleacă / du-te cât mai departe / unde vrei / încotro vezi cu ochii”. Îmbinarea lexematică a stat la baza unei alte formule argotice: „Fie vremea bună, rea, / Ponta, du-te-n Panama!” (www.nasul.tv/alooo-desteptarea), la finalul căreia autorul face precizarea „– «Panama» e, așa, un fel de-a spune, gen poetic. Puteți înlocui cu ce vă vine mai ușor” (www.nasul.tv).

În plan semantic, reperul onomastic are un rol dublu. În primul rând, acesta devine imaginea depărtării, a unui loc nedefinit, preluând, totodată, înțelesul expresiei argotice *în pana mea* (eufemism al unei imprecății), între cele două construcții lingvistice existând similitudini fonetice. În al doilea rând, numele propriu pune în valoare o importantă caracteristică a limbajului argotic al tinerilor, și anume spiritul ludic, manifestările discursive ale acestora deosebindu-se de cele ale altor categorii de argotizanți „prin trivialitatea accentuată ce exprimă dorința de recunoaștere a procesului de maturizare – în cazul adolescenților – și, deopotrivă, prin tendința de «mascare» a trivialului cu ajutorul structurilor metaforice de tip eufemism, care au un rol estetic deosebit” (Oană: 2012: 158).

2.3. Argoul internetului

Limbajul internetului reprezintă o formă de comunicare „hibridă, rezultată din întrepătrunderea oralității cu scrierea” (Milică 2009: 165), care oferă utilizatorilor posibilitatea de a alege una sau mai multe teme de dezbatere și de a interacționa cu unul sau mai mulți participanți la schimbul de replici digitalizat. Această activitate favorizează atât aglutinarea diferitelor limbaje (argotic, familiar, popular, regional etc.), prin punerea în valoare a competențelor lingvistice și spontaneității protagoniștilor, cât și instituirea „unei

³Vezi și *Bloody Mary* a aceluiași interpret, precum și *Am belit-o, Sunt un cocalar, La facultate, În spatele tău, Le-am spus și gardienilor ale trupei Noaptea târziu*.

norme argotice comune, care include elemente lingvistice cunoscute unui număr mare de utilizatori” (*Ibid.*: 170).

În universul atât de vast și de divers al construcțiilor lingvistice cu nuanță argotică se pot identifica și structuri fixe cu nume proprii. Mai puțin numeroase și împrumutate din alte limbaje, *frazeologismele onomastice*, transpuse în mediul virtual, îmbogățesc valențele discursului argotic, deschizând noi orizonturi semantice. Caracterizat prin libertate de expresie, mare diversitate tematică, prin caracterul public și colectiv, limbajul internetului permite întrepătrunderea semnelor din jargonul IT cu elemente specifice ale argoului în sens larg și cu termeni științifici și / sau neologici, procesul având ca rezultat eliminarea normelor specifice comunicării scrise (dispariția semnelor de ortografie, eliminarea acordului în gen, număr și caz în interiorul unor construcții nominale, lipsa diacriticelor, anularea opoziției nume comun – nume propriu etc.). O consecință a acestor transformări o reprezintă antonomaza „ce permite reciprocitatea trecerii de la semnificație categorială (specifică substantivului comun) la desemnare individuală (specifică substantivului propriu)” (Milică 2009: 172) fiind reliefată prin adăugarea de sufixe. Prin urmare în construcții de forma: *Nu sta ca Bulache, dă-ți un resert la memorie!* („nu sta ca prostul, revino-ți!”) (razz-vann, forum Softpedia / 19 mai 2012) sau *mi-a dat azi mult damage, Profesorescu* („m-a ars azi la școală / am primit o notă mică”) (www.jucathor.ro / 10 decembrie 2014) relevă capacitatea reperelor onomastice de a genera, alături de termeni specifici limbajului IT (*resert, damage*), semnificații argotice unor manifestări discursive ale internauților.

Jurămintele *să moară Veta / Geta, să moară Gicu / Gigi / Jiji* pot deveni mărci ale veridicității afirmațiilor emițătorului, dacă sunt întrebuințate sub forma enunțurilor exclamative, dar se transformă în mărci ale neîncrederii, când sunt uzitate ca interogații: „Serios, bro? Să moară Veta?” (sod, forum.fanclub.ro./ 30 martie 2009). Limbajul argotic al internauților este completat și de alte enunțuri afectiv-persuasive cu înțeles asemănător: *să mă ia naiba /dracu, să mor (io) /tu, să moară familia mea, să moară mama* etc. (cf. Milică 2009: 185-190).

Simplificarea extremă a comunicării digitale a facilitat apariția unor noi unități lingvistice (sintagme și acronime⁴) specifice limbajului internetului: *B4N* („Bey for now / Pa!”), *BRB* („be right back / revin imediat!”), *BRO* („brother / frate”), *LOL* („Laugh out loud / râs tare”), *OMG* („oh My Gosh / o, Doamne!”) etc. Nu toate acronimele, însă, pot fi încadrate în comunicarea de tip argotic: „exprimarea prin cuvinte prescurtate și cu ajutorul figurilor obținute din semne de punctuație nu este în totalitate argotică, deși a existat tendința de a se pune semnul egalității între cele două stiluri lingvistice. Atunci când este vorba despre un mesaj codificat, creat special pentru a nu fi înțeles, acesta poate fi considerat argotic, însă nu același lucru se poate spune și despre alte cuvinte prescurtate din dorința de a face economie sau de-a atrage atenția asupra ingeniozității” (Necula 2015: 592-593), prin urmare, putem afirma că în interiorul limbajului aparținând *social media* s-au dezvoltat structuri lingvistice argotice:

- preluate din engleză: *noob*⁵ („începător, neștiutor, prost, cap de bostan”), *LMAO*⁶ („laugh my ass off / râd de-mi cade fundul”), *GFKY / GFKH* („go fuck yourself /

⁴Cu toate că, în era tehnologiei, vorbitorii leagă acronimele de computere, pe internet circulând extrem de multe prescurtări ale diferitelor cuvinte, acestea au apărut înaintea dezvoltării domeniului IT, în sectoare de activitate precum: administrație (pentru a denumi proiecte (POSTDRU), acte (OUG), instituții guvernamentale (MApN)), în afaceri (KFC), în chimie (pentru notațiile chimice (O, Fe)), în medicină (pentru simplificarea denumirilor unor boli (SIDA)), în sport (NBA) etc. (vezi <https://romanalibera.ro/special/.../lol-omg-bff/> / 3 octombrie 2010).

⁵ Vezi „Pai în jocuri online, la playeri care nu știu ce trebuie să facă, sau să joace le zicem «noob, nubi»” (www.tpu.ro/UnuAltu, 14 decembrie 2010) și „Știu că «nob» în engleză înseamnă bostan și mă gândesc că se folosește ca și «cap de bostan», dar nu știu sigur” (www.tpu.ro/ MoonLight, 14 decembrie 2010).

himself / du-te dracului / ducă-se naibii”), *FKY / fky* („Fuck you / te fut”), *POSH* („piece of shit / căcat / rahat”), *WTF*⁷ („what the fuck / ce dracu / ce naiba?”);

- formate de la cuvinte / expresii vulgare din limba română: *FMM* („futu-ți morții mă-tii”), *KK* („căcat”), *PLM*⁸ („pula mea”) etc.

3. Formule preluate din alte tipuri de argou

Reliefarea deosebirilor dintre creațiile argotice complexe specifice argoului tinerilor și ale altor tipuri de argou, se poate face pe baza analizei semantice a unor structuri fixe de cuvinte cu nume proprii.

- (I) Sintagma *tufă de Veneția* acceptă mai multe interpretări semantice în funcție de intențiile discursive ale argotizanților și de specificul situațiilor comunicative. Dacă în argoul comun unitatea frazeologică este investită cu înțelesul de „om naiv / prost”, în argoul tinerilor sintagma își îmbogățește conotațiile desemnând un „elev slab pregătit, școlar care nu a învățat lecția”, iar în argoul infractorilor, se produce o resemantizare a expresiei, aceasta indicând „o deținută bolnavă, inaptă pentru muncă” (Țânțaș 2007: 110). Prin urmare, fiecare categorie de argotizanți îi atribuie noi sensuri aceleiași construcții lingvistice, gradul cel mai mare de încriptare fiind atins la nivelul limbajului interlop.
- (II) Specifică argoului infractorilor, locuțiunea verbală *a da muștele afară din Cișmigiu*, cu înțelesul „a sta degeaba, a sta la pușcărie” (Volceanov A., Volceanov G. 1998: 77), este preluată în argoul tinerilor pentru a releva starea de plictiseală și dezinteresul elevilor / studenților pentru anumite materii / activități școlare. Aflată în relație de sinonimie și în concurență cu unitatea frazeologică *a sta ca boier Bibescu* („a sta degeaba, a nu-i păsa de nimic, a se plictisi”), expresia cunoaște și varianta coruptă *a da afară muștele din Parlament* (Ciorobâtcă 2014: 72), cu același sens, dar aparținând clasei argotismelor din mass-media care se referă la activitatea politicianilor autohtoni.

4. Considerații finale

Sub toate formele sale, argoul tinerilor contribuie la revitalizarea și reactualizarea unor formule comunicative banale / învechite și la modernizarea limbii prin creații lingvistice inedite și surprinzătoare. Astfel, în limbajul elevilor și studenților regăsim formule argotice hazlii și ironice, dar și inovații lingvistice prin intermediul cărora sunt puse în valoare specificul vieții școlare / studențești și dorința de apartenență / integrare în grup a acestora. De asemenea, universul artistic / muzical al tinerilor din zilele noastre este conturat și îmbogățit prin structuri lexicale argotice cu nume proprii ce reflectă atitudini, comportamente și idei specifice acestui grup / tip de vorbitori (curiozitatea, nevoia de (auto)cunoaștere, nevoia de independență, teama de eșec etc.). Tot așa, argoul internetului (constituit într-o clasă distinctă de cuvinte și expresii, preluate din alte categorii de argotisme, dar adaptate comunicării digitale fie prin utilizarea lor sub forma unor prescurtări sau abrevieri, fapt caracteristic interacțiunii bazate pe economia de limbă, fie prin amalgamarea elementelor constituente cu termeni aparținând limbajului IT) relevă libertatea de exprimare și diversitatea temelor abordate în comunicarea din mediul virtual.

În concluzie, expresiile argotice cu nume proprii, din limbajul tinerilor, reprezintă o clasă distinctă de elemente lingvistice care îmbogățesc fondul frazeologic autohton,

⁶www.context.reverso.net/traducere.

⁷*Ibid.*

⁸Acronimul a devenit cunoscut și, totodată, sursă a (auto)ironiei atunci când internații au făcut legătura între inițialele numelui politicianului Pop Liviu Marian și prescurtarea unei imprecății (*Pula mea!*).

contribuind, totodată, la dezvoltarea și diversificarea formelor moderne de comunicare și de interacțiune umană.

BIBLIOGRAPHY

- Baciu Got, Miorița, 1985, *Metafora argotică*, în *Cercetări de lingvistică*, nr.1, an XXX, Editura Academiei, Cluj-Napoca, p. 58-66.
- Bidu-Vrânceanu, Angela; Călărașu, Cristina; Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana; Mancaș Mihaela; Pană Dindelegan, Gabriela, 1997, *Dicționar General de Științe ale Limbii (DȘL)*, București: Editura Științifică.
- Ciorobâtcă (Necula), Cătălina-Maria, 2014, *Principalele surse etimologice ale argoului românesc actual*, în *Managementul Intercultural*, Vol. XVI, nr. 1 (30), p. 69-80.
- Condrea, Irina, 2011, *Cum vorbim, cum scriem: Argoul și argotizantii*, online pe [www.timpul.md/articol/18 febr. 2011](http://www.timpul.md/articol/18-febr-2011).
- Croitoru Bobârniche, Nina, 1996 (2003), *Dicționar de argou al limbii române*, Slobozia: Editura Arnina.
- Dauzat, Albert, 1929, *Les Argots. Caractères, évolution, influence*, Paris: Librairie Delagrave Paris.
- Felecan, Oliviu & Felecan, Nicolae, 2015, *Straturi etimologice reflectate în hidronimia românească*, *Quaderns de Filologia: Estudis Lingüistics XX*, p. 251-269. doi: 10.7203/qfilologia.20.7521.
- Groza, Liviu, 2017, *Creativitate și expresivitate în frazeologia limbii române*, București: Editura Universității din București.
- Jordan, Iorgu, 1944, (1975), *Stilistica limbii române*, București: Editura Științifică.
- Jordan, Iorgu, 1962, *Lingvistică romanică. Evoluție, curente, metode*. București: Editura Academiei R.P.R.
- Irimia, D, 1999, *Introducere în stilistică*, Iași: Polirom.
- Milică, Ioan, 2009, *Expresivitatea argoului*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași.
- Necula, Cătălina-Maria, 2015, *Confuziile generate de dicționarele actuale de argou*, online pe www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V2863.
- Oană, Mihaela, 2012, *Câteva considerații asupra derivatelor sufixale din argoul tinerilor*, online pe www.diacronia.ro/indexing/details/V866/pdf.
- Țănu-Pohrib, Iuliana, 2010, *Limbajul tinerilor - argou / jargon*, București: Editura Sfântul Ierarh Nicolae.
- Țânțaș, V.H., 2007, *Dicționar de pușcărie. Limbajul de argou al deținuților din România*. Cluj-Napoca: Napoca Star.
- Volceanov A., Volceanov G., 1998, *Dicționar de argou și expresii familiare ale limbii române*, București: Editura Livpress.
- Volceanov, G., 2006, *Dicționar de argou al limbii române*, București: Editura Niculescu.
- Zafiu, Rodica, 2010, *101 cuvinte argotice*, București: Humanitas.

<http://www.123urban.ro/alexa>

www.nasul.tv/alooo-desteptarea

www.youtube.com/watch?v

razz-vann, forum Softpedia / 19 mai 2012

www.jucathor.ro / 10 decembrie 2014

<https://romanalibera.ro/special/.../lol--omg--bff/> / 3 octombrie 2010

www.tpu.ro/UnuAltu, 14 decembrie 2010

www.tpu.ro/MoonLight, 14 decembrie 2010

www.context.reverso.net/traducere